

M E S E Č N I L I S T O

O B Č I N E Š O Š T A N J

M A R E C

P R I L O G A
L I S T – K U L T U R A

DEGRADACIJA OBČINE
ŠOŠTANJ ZARADI
PREMOGOVNIKA VELENJE
IN TEŠ
str. 5

ZASNEŽENA AVSTRALIJA
str. 18

SMUČANJE PO STAREM NA
KOPAH
str. 20, 24

KOŠI ŠOŠTANJSKI SO Z RAGLJAMI PREGLASILI VES KARNEVALSKI HRUP.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XXIII
ŠT. 3
28. MAREC 2019
3€

List

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	VABI VAS
RAZSTAVA	april 2019	Mojca Kumerdej	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
RAZSTAVA	april 2019	Urška Sotler: Pravljični svet Urškinega raja	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
SEJEM	ponedeljek, 1. 4., 10.00–18.00	Knjižni sejem	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
REKREACIJA	ponedeljek, 1. 4., 8. 4., 15. 4., 29. 4., 8.00–13.00	Pohod za zdravje – generacije v gibanju	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
PREDSTAVITEV	torek, 2. 4., 18.30	Hospickafe, predstavitev društva	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
DELAVNICA	sreda, 3. 4., 10. 4., 17. 4., 24. 4., 10.00–12.00	Govorim in pišem slovensko, delavnica osnov slovenskega jezika za priseljence	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
DELAVNICA	četrtek, 4. 4., 11. 4., 18. 4., 25. 4., 10.00–12.00	Govorim in pišem slovensko, delavnica osnov slovenskega jezika za priseljence	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 4. 4., 17.00	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
DELAVNICA	petek, 5. 4., 12. 4., 19. 4., 26. 4., 8.00–10.00	Petkova delavnica – Središče na obisku	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
PLANINSTVO	sobota, 6. 4.	Planinski izlet na Veliko Kapelo (1534m) – Hrvaška	Kvarner, Hrvaška	Planinsko društvo Šoštanj
POTOPIŠ	torek, 9. 4., 18.30	Ana Seher: Dežele srednje Amerike – Sence v rajju (Gvatemala, Nikaragva, Kostarika, Panama)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
KONCERT	sreda, 10. 4., 19.00	Letni koncert učencev glasbene šole	Kulturni dom Šoštanj	Glasbena šola Velenje – oddelek Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 11. 4., 17.00	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
RAZSTAVA	petek, 12. 4., 19.00	Stane Klančnik	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
ČIŠČENJE OKOLICE	sobota, 13. 4.	Čistilna akcija mesta Šoštanj	Okolica mesta Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
MUZIKAL	nedelja, 14. 4., 16.00	V vasi mojega dekleta	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj in MePZ Skorno
PREDSTAVITEV	torek, 16. 4., 19.00	Ljubica Ribič in Milan Novak: Multimedijška predstavitev zbirk poezije Ona in Tišina	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj
DELAVNICA	četrtek, 18. 4., 10.00	Kako izdelati knjigo?	Medgeneracijski center Šoštanj	LU Velenje in Zavod za kulturo Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 18. 4., 17.00	Pravljlična joga	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
DELAVNICA	torek, 23. 4., 16.30–18.30	Urška Sotler: Izdelava ovitka za knjige iz blaga	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
PRAVLJICE	četrtek, 25. 4., 17.00	Pravljlična meditacija za otroke z Janjo in medvedkom Tapkom	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
MUZEJ	četrtek, 25. 4., 18.00	Klepč pod Pustim gradom, gost: Hajrudin Kahrmanović - Hari	Muzej usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje	Muzej usnjarstva na Slovenskem, Šoštanj, Muzej Velenje
KRESOVANJE	torek, 30. 4., 20.00	Kresovanje v Gaberkah	Gaberke, pri gasilskem domu	PGD Gaberke

Šport

Kultura in umetnost

Splošno

 Napovednik prireditve je objavljen v reviji List, v časopisu Naš čas in na spletnem portalu Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>).

 Podatke o prireditvah pošljite na elektronski naslov: prireditve@sostanj.net

Zavod za kulturo Šoštanj

 Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

 muzej
 usnjarstva
 na slovenskem

 KNJIŽNICA VELENJE
 KNJIŽNICA ŠOŠTANJ

 Vilq MAYER
 Šoštanj

OBČINA ŠOŠTANJ

KAZALO

**REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE**

Napovednik	2
Naša občina	4
Iz zgodovine	8
Dogodki in ljudje	10
Cerkev	14
Naša društva	15
Popotništvo in šport	18
Šola in vrtec	21
Razvedrilo	23

Izdaja

Zavod za kulturo Šoštanj,
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdavanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Jože Volk

Vodenje redakcije

mag. Milojka B. Komprij

Jezikovni pregled

Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk

Grafika Gracer d. o. o.

Naklada

600 izvodov

**Kritične pripombe na vsebino ali obliko
Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.**

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za **LIST št. 4/2019** pošljete najkasneje
do 12. aprila 2019 na elektronski
naslov list.revija@gmail.com.

Foto naslovnice – Jože Miklavc

NAROČILNICA

Naročam revijo List do pisnega preklica

Ime in priimek

Naslov (ulica in kraj)

E-naslov ali telefon

Podpis

Naročilnico pošljite po navadni pošti na naslov:
Zavod za kulturo Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj ali
na e-naslov: list.revija@gmail.com.

Cena letne naročnine (11 števil) je 20 EUR, cena posamezne
številke pa 3 EUR.

NAŠA OBČINA

Občinska stavba prijazna invalidom

Občina Šoštanj je zaključila prvo fazo prenove občinske stavbe. Prenovljene so vhodna avla in sanitarije v vseh nadstropjih, največja pridobitev pa je dvigalo. Z montažo dvigala je Občina dostopna tudi gibalno oviranim in starejšim.

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Za prenovo je Občina Šoštanj namenila 435 tisoč evrov, od tega 410 tisoč za gradbena dela, ostalo za dokumentacijo, nadzor, napisne table ... Gradbena dela je izvajalo podjetje Krevzel instalacije, storitve, d. o. o., iz Šoštanja, nadzor Komunalno podjetje Velenje, d. o. o., Stanka Špegelj, projekt pa je pripravil Domino inženiring, d. o. o., arhitekt Rok Poles.

Dela so potekala od septembra do konca februarja, ko je Občina prejela uporabno dovoljenje. V času del je delo občinske uprave potekalo sicer nemoteno, vendar v nekoliko težjih delovnih pogojih. Težje je bilo tudi za vse najemnike in seveda stranke.

Prenovljeno avlo Občine Šoštanj smo opremili z izborom umetniških del Napotnikove galerije in z risarskim delom kiparja Ivana Napotnika. Razstavljamo

TJAŠA REHAR

9 umetnin, katerih avtorji so Ivan Napotnik, Božidar Jakac, Bojan Golija, Albert Sirk, Ivan Sajevec, Jan Oeltjen in Tine Kos. Postavitev je pripravila Barbara Drev.

Župan Darko Menih se je ob odprtju avle zahvalil vsem za strpnost, izvajalcem pa za dobro opravljeno delo. Na kratko je predstavil investicijo in zgodovino občinske stavbe. Občina je bila v Šoštanju že od leta 1950, današnja občinska stavba pa je bila zgrajena leta 1954. V njej so bila poleg upravnih prostorov v preteklosti tudi stanovanja, danes je večji del stavbe namenjen upravi Občine Šoštanj, nekaj prostorov pa zasedajo najemniki.

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Očiščevalna akcija v soboto, 13. aprila

Občina Šoštanj pripravlja letos že 16. očiščevalno akcijo celotne občine. Tudi tokrat smo k sodelovanju povabili vse krajevne skupnosti in številna društva.

Vabimo tudi vse občane, da se nam pridružite na katerem od zbirnih mest, ki so objavljena na občinski spletni strani www.sostanj.si.

Lani je v akciji sodelovalo okrog 350 ljudi, ki so

TJAŠA REHAR

skupaj nabrali kar 17.720 kg odpadkov. Občina Šoštanj vsako leto poskrbi za rokavice, vrečke za smeti in sendvič za vse udeležence akcije ter seveda za odvoz odpadkov. Tako bo tudi letos.

Akcija bo v soboto, 13. aprila.

Marija Praznik, 90. rojstni dan

Marija Praznik, domači jo poznajo kot Miciko, iz Lokovice je na materinski dan praznovala 90. rojstni dan. Kljub častitljivemu jubileju je Marija še zdrava in bistrega duha.

Zelo rada je v družbi svojih najbližjih: hčerke, treh vnukov in štirih pravnukov. Še vedno rada kaj zašije, saj brez večjih težav vdane nit v šivanko, da kaj zakrpa ali prišije kakšen gumb. »Nekaj je treba početi,« pravi. Zelo je vesela obiskov, dneve pa si krajša tudi s prebiranjem revije Vzajemna. Za rojstni dan ji je poleg domačih voščil in zaželel vse dobro tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih.

Foto Arhiv Občine Šoštanj

TJAŠA REHAR

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Mag. Damjan Konovšek novi član Občinskega sveta

Občinski svet Občine Šoštanj se je sestel na 3. redni seji v tem mandatu. Na prejšnji seji je zaradi nezdružljivosti funkcij zaposlene v občinski upravi in članice Občinskega sveta prenehal mandat Mateji Kumer, zato so na marčevski seji svetniki potrdili mandat novemu članu mag. Damjanu Konovšku, naslednjemu na listi LMS. Občinski svet Občine Šoštanj tako ponovno šteje 20 članov.

Svetniki so potrdili predlog Odloka OPPN na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe za gradnjo kmetijskih objektov za kmetijo Napotnik. V Svet javnega zavoda Zdravstveni dom Velenje so imenovali mag. Judito Čas Krneža.

Občina Šoštanj nudi pomoč ob rojstvu otroka od januarja 2007. Ta pomoč je v zadnjih letih znašala 150 evrov, od letos dalje pa je še za 50 evrov višja, tako da **starši ob rojstvu otroka po novem prejmejo 200 evrov**. Vlogo je treba oddati v štirih mesecih od otrokovega rojstva. Letno prejme občina okrog 70 takšnih vlog.

Svetniki so podali soglasje k povišanju cene socialnovarstvene storitve **pomoč družini na domu**. Gre za storitev, ki jo za naše občane izvaja Center za

socialno delo Savinjsko-Šaleška. Povišanje uporabnikov ne bo prizadelo, saj bo storitev v večji meri kot doslej subvencionirala Občina Šoštanj. Gre za izjemno pomembno obliko socialne pomoči – gospodinjstva pomoč (pospravljanje, kuhanje ali prinašanje kosila, pomoč pri hranjenju), pomoč pri vzdrževanju osebne higijene ali (in) pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, **ki se izvaja pri upravičencih doma, v njihovem bivalnem okolju** in jim lahko začasno ali trajno nadomesti potrebo po institucionalnem

TJAŠA REHAR

varstvu v domovih za starejše občane ali v drugih institucijah.

Na tokratni seji so potrdili še Letni program športa za leto 2019, ki je podlaga za objavo **javnega razpisa za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj**. Javni razpis najdete na občinski spletni strani, rok za oddajo prijav je ponedeljek, **15. aprila 2019, do 12.00**.

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Odziv Občine Šoštanj na prispevek v Slovenski kroniki v petek, 8. marca. Spodnji dopis je Občini Šoštanj poslala državnemu sekretarju Simonu Zajcu.

Degradacija občine Šoštanj zaradi Premogovnika Velenje in TEŠ

Spoštovani državni sekretar za področje okolja g. Simon Zajc!

Na Televiziji Slovenija ste v oddaji Slovenska kronika, 8. marca, izjavili: »Vsi podatki meritev kažejo, da območje okoli termoelektrarne ni degradirano. Tudi če bi monitoring ugotovil, da je degradirano, se ne bi spustili v odškodnine, ampak v ukrepe za sanacijo tega območja«. Na Občini Šoštanj smo zgroženi in ogorčeni nad takšno izjavo in to ne kogar koli, ampak visokega funkcionarja – državnega sekretarja za področje okolja. Sprašujemo se, ali v Ljubljani, in to na MOP, res ne veste, kakšno je stanje okolja v naši dolini in da stanje okolja ni le morebitna onesnaženost zraka.

Res je, da TEŠ 6 s svojimi izpusti prekomerno ne onesnažuje zraka v svoji okolici. Povzročča pa druge negativne vplive v svoji okolici:

- TEŠ 6 je moteč dejavnik za okolje in prostor in predstavlja obremenitev in degradacijo mestnega in bivanjskega prostora, saj stoji v samem mestu Šoštanj.
- Po izgradnji in začetku obratovanja TEŠ 6 se je osenčenost Šoštanja močno povečala. V jesenskem, zimskem in spomladanskem času je ta še posebej velika zaradi nizke sončeve poti. Okoljevarstveno dovoljenje je upoštevalo le višino hladilnika, ni pa upoštevalo velike in visoke gmote dima in pare. Ta gmota povzročča tako močno osenčenje Šoštanja in bistveno slabše pogoje življenja v mestu in ne nazadnje zmanjšanje vrednosti nepremičnin naših občanov in večjo porabo energije za ogrevanje.
- TEŠ 6 povzročča lokalne klimatske spremembe v svojem okolju. Zaradi velikih količin pare se večkrat zgodi, da v Šoštanju ob lepem vremenu rosi ali naletava sneg. Zato je v zimskem času na tem območju vsako hladno noč poledica, ki zahteva ukrepanje zimske službe, nam pa povišuje finančne izdatke. In še bi lahko naštevali.

Še večje težave z obremenjevanjem okolja pa občini Šoštanj povzročča Premogovnik Velenje (PV). Razvoj občine je tako rekoč onemogočen. Na Občini Šoštanj ugotavljamo, da:

- PV s svojim obratovanjem na območju občine Šoštanj povzročča omejitve pri rabi prostora, degradacijo prostora in druge znatne ekološke obremenitve, med njimi tudi:
- Ugreznanje velikih površin zemeljskega površja kot neposredna in posredna posledica rudarjenja. Pridobivalni prostor PV v naši občini obsega 572 ha. Pod vodo, nasipom in ugrezninami je že cca. 300 ha zemljišč. <https://www.youtube.com/watch?v=2-44vrzXBZc>
- Zmanjševanje obsega stavbnih zemljišč in ovirana uporaba stavbnih zemljišč znotraj pridobivalnega prostora.
- Slabšanje stanja in uničevanje cest, druge komunalne in telekomunikacijske infrastrukture, kar ima za posledico večje stroške zaradi izgradnje nove in daljše infrastrukture, daljše vsakodnevne poti za vse, ki živijo severno od območja izkopavanja, in večanje nevarnosti v prometu.
- Krčenje gozdov, tudi varovalnih in drugih kmetijskih površin, otežena in dražja uporaba zemljišč.
- Zmanjševanje drugih zelenih in rekreacijskih površin.
- Močno poslabšan izgled krajine.
- Potapljanje vedno novih površin. Jezera se večajo in poglabljajo, prostornina vode se nenehno veča, kar posledično povzročča negativne vplive na okolje. V jesenskem in spomladanskem času se v okolici jezer pojavlja vedno več megle.

- Nenehna nevarnost poplav zaradi višinske razlike med Velenjskim in Šoštanjским jezerom, ki znaša 7 m. Nasip, ki ga lahko imenujemo jez, zadržuje na tisoče kubičnih metrov vode. Ne želimo razmišljati o katastrofi, ki bi jo povzročila popustitev nasipa. Strokovnjaki pravijo, da bi mesto Šoštanj odplaknilo. Bog ne daj, da se to zgodi. O odgovornosti je treba razmišljati sedaj, potem bo prepozno. Nasip med jezeroma se zaradi izkopavanja premoga nenehno pogreza in ga je treba neprestano dograjeovati. V vsakem primeru predstavlja stalno in veliko poplavno nevarnost za mesto Šoštanj. Predvideno pogrezanje nasipa: do konca leta 2019 za 24 m, do leta 2026 za 55 m in do konca izkopavanja za 87 m.
- Rudarjenje povzroča tresenje tal (podobno potresu), ki ga čutijo predvsem prebivalci mesta Šoštanj.
- Obratovanje družbe PV povzroča tudi močne emisije na območju občine Šoštanj, saj ima znotraj mesta Šoštanj zračni jašek, preko katerega izhajajo velike količine jamskega zraka, kar povzroča močan smrad v vsej dolini;
- da izvajanje dejavnosti družbe PV omejuje gospodarski in turistični razvoj občine Šoštanj in ima za posledico izseljevanje prebivalstva, še posebej mladih občanov, v druge občine, kar povzroča staranje prebivalstva na območju občine Šoštanj.

Občani vsega tega ne morejo več prenašati. Tudi zato se je aktivirala civilna iniciativa, ki postaja vse močnejša in na noben način ne bo dopustila, da se ta degradacija brez kakršne koli odškodnine nadaljuje. Ali da bi PV pri pridobivanju koncesije izigral in obšel lokalno skupnost. Prebivalci ob-

čine Šoštanj se res počutimo diskriminirani glede na druge državljanke.

Spoštovani g. Simon Zajc, težko je na kratko opisati stanje, ki ga imamo v naši občini zaradi izkopavanja premoga in proizvodnje elektrike. Pravo sliko boste dobili samo z ogledom tega degradiranega območja. Prosimo za eno uro vašega dragocenega časa za skupen ogled terena, in sicer iz zraka. Le tako si boste lahko ustvarili pravo sliko in spoznali, kaj pomeni degradirano območje.

V pričakovanju našega srečanja Vas lepo pozdravljamo.

*Drago Koren, univ. dipl. inž. geod.,
direktor občinske uprave*

*Darko Menih, prof.,
župan Občine Šoštanj*

ALI NAŠE OBMOČJE RES NI DEGRADIRANO?

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Foto Arhiv Občine Šoštanj

KAKO LEPA, NEOKRNJENA NARAVA!

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Foto Arhiv Občine Šoštanj

Občina ŠOŠTANJ objavlja javni razpis za dodelitev pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Šoštanj za leto 2019

Pomoč se dodeli za:

- Ukrep 1: Pomoč za naložbe v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo
- Ukrep 2: Pomoč za plačilo zavarovalnih premij
- Ukrep 3: Pomoč za naložbe v nekmetijsko dejavnost (dopolnilna dejavnost)
- Ukrep 4: Pomoč za izobraževanje na področju nekmetijskih dejavnosti
- Ukrep 5: Pomoč za gozdarstvo
- Ukrep 6: Podpora za delovanje društev s področja kmetijstva

Roka za prijavo na javni razpis sta:

- petek, 12. aprila 2019, za ukrepe št. 1, 3, 4, 5 in 6;
- sreda, 14. avgusta 2019, za ukrep št. 2 (zavarovanje).

Javni razpis je v celoti objavljen na spletni strani Občine Šoštanj in na oglasni deski Občine Šoštanj. Poslan je tudi na spletne naslove kmetijskih gospodarstev na območju občine Šoštanj.

Vse dodatne informacije lahko dobite na Občini Šoštanj na številkah 03/ 89 84 300 in 03/ 89 84 324.

IZ ZGODOVINE

Šoštanjski grb starejši za (vsaj) 130 let

Prispevek k poznavanju šoštanjskega grba – 2

V prvem članku o grbu Šoštanja sta ostala brez komentarja (vsaj) dva poudarka iz pisanja dr. Otorepca: omemba pečata trga Šoštanj iz leta 1606 in dilema, od kod je v grb prišel orel.

Videli smo, da Deželni arhiv v Gradcu hrani dva »tiparja« (pečatnika) trga Šoštanj, vendar ju datirajo v 18. stoletje. Z »graškim« pečatnikom z napisom G:M:S so v fondu Magistrat Šoštanj v Zgodovinskem arhivu Celje (ZAC) pečateni trije zapušinski dokumenti – gre za odtis v rdečem vosku.

Se pa na desetinah dokumentov v ZAC pojavlja drugačen pečat trga Šoštanj: z letnico [1]626, ki se na nekaterih odtisih res zdi kot 1606. Grb je v elipsasti kartuši, obdani z ušesastimi zavojki, v grbu so orel in trije veliki kamni (ki spet niso srčaste oblike), okoli grba je napis ::SIGLL•GEMANEN•MARCKHI•SONSTEINI•626. Ta pečat je vedno odtisnjen na papir, položen preko voska. Torej so v trški pisarni uporabljali različne pečate za različni medij. Pečat z letnico 1626 »postara« šoštanjski grb za 130 let – doslej je za najstarejšo upodobitev šoštanjskega grba veljal pečat na listini iz leta 1756 (Kobel-Pirchegger, 1954, 284; Ravnikar v opombi 80 v Hribernik, 1998, 175).

Pečat trga Šoštanj z letnico 1626, SI ZAC 489, Magistrat Šoštanj, zapušinski spis Franz Messner (1845).

»Celjski« pečat iz 1626 postavlja pod vprašaj tudi datacijo »graških« pečatov: pečat, na katerem so samo kamni, bi moral biti najstarejši, orel naj bi bil kasnejši dodatek v grb (tako dr. Otorepec) – torej bi moral biti pečat s kamni iz časa pred 1626. Na to dilemo je Štajerski deželni arhiv odgovoril:

O dataciji obeh tiparjev [pečatnikov trga Šoštanj] v zbirki tiparjev Deželnega arhiva vas lahko obvestimo le, da je opis pripravil že preminuli arhivar dr. Gerald Gänser in ga objavil leta 1993 v *Objavah Štajerskega deželnega arhiva [Mittelungen des Steiermärkischen Landesarchivs]. Ob množici tiparjev dr. Gänser svojčas ni utegnil izvesti podrobnih študij za posamezne tiparje. Kriteriji, ki jih je uporabil za datacijo obeh tiparjev v 18. stoletje, žal niso znani. Tako ni moč izključiti,*

Domnevna kronologija šoštanjskih pečatov

da tipar št. 182 ne izhaja iz (zgodnjega) 17. stoletja, kot sklepate na osnovi zgodovinskih virov iz Slovenije in Otorepčevih raziskav.

Datacija pečata, v katerem so samo kamni, pred pečat iz 1626, »postara« šoštanjski grb še za nekaj dodatnih desetletij. Torej predpostavljamo takšnole kronologijo šoštanjskih pečatov:

V »zbirko upodobitev šoštanjskega grba« lahko dodamo grb, ki ga je Lavrencij Vošnjak leta 1872 narisal v kroniko župnije sv. Mihaela – očitno je povzet po risbi iz Schmutzvega Leksikona.

Lavrencij Vošnjak, risba šoštanjskega grba (1872)

Zgodbo o simbolih trga Šoštanj lahko dopolnimo tudi v letu 1907, ko se na dopisnem papirju trškega urada Šoštanj pojavi emblem s starega trškega praporja (trški prapor iz leta 1791 je bil vsaj leta 1869 že del zbirke Joanneuma v Gradcu). Emblem obkroža venec iz rastlinskih listov, v njem je črn orel z mečem in žezlom, pod njim pa trije grobi kamni (spet prav nič srčasti) na ravnini ali celo v dolini. Ko je Šoštanj postal mesto, so v uradni »glavi« zamenjali napis Marktgemeinde-Amt za Stadtgemeinde, nespremenjen pa so ohranili grafični emblem. Isti motiv je bil tudi na žigu.

ROK POLES

Emblem Šoštanja na dopisnem papirju trga SI ZAC/0060/005/00003 (1907) in mesta SI ZAC/0060/009/00006 (1912).

Po koncu prve svetovne vojne so vabilo na sejo Narodnega sveta Šoštanj še žigotali s starim žigom, ki so mu izbrisali nemške napise, emblem pa je ostal (19. 11. 1918). Kasnejši dokumenti nimajo več starih figur Šoštanja (orel, kamni), ampak napise SHS, tri liste, grb Kraljevine SHS oz. gre za pečatne znamke.

Med brskanjem po listinah v celjskem arhivu se mi je za hipec zazdelo, da se kaže tudi odgovor na vprašanje dr. Otorepca, od kod orel v šoštanjskem grbu. Na pečici listin je namreč odtisnjen pečat urada združenih gospodstev Šoštanj in Forhtenek (AMTS SIGIL D VEREINTEN HSCHFTEN SCHÖNSTEIN U FORCHNENEG *) z letnico 1807. In v tem grbu je orel na hribu. Natančneje: črn orel na zlatem ozadju: barvna shema je namreč ponazorjena s heraldičnimi šrafurami, ki se razločijo, dasi je grb zelo majhen in odtisnjen preko papirja. Ima ta orel iz grba gospostva kakšno zvezo z orlom v grbu trga – oba sta črna na zlatem ozadju? Po primerjanju več odtisov grba gospostva pa se je vendarle pokazala majhna razlika: orel gospostva ima krono, trški orel pa je nima. Ob preverjanju, ali ima kakšen pomen tudi letnica 1807, da se jo je lastniku zdelo tako pomembno dati na pečat, se je pokazalo, da je tedaj postal lastnik gospostva Šoštanj Franc del Negro. Izkazalo se je, da je grb na pečatu v resnici grb družine del Negro in so enake barve (črn orel na zlatem) zgolj naključje. Potem, ko veš, da je hrib v grbu družine del Negor moder, se skoraj zdi tudi, da se na hribu na pečatu kaže nekaj ležeče vzporedne šrafure, ki v heraldiki zaznamuje modro barvo.

Pečat urada združenih gospostev Šoštanj in Forhtenek z letnico 1807, SI ZAC 489, Magistral Šoštanj, škatla 1, pravde (1843).

S pečata izvemo, da sta bili gospostvi Šoštanj in Forhtenek leta 1807 združeni, po podatkih Orožna (1884, 454) že od leta 1802. Šoštanj je torej kupil Franc del Negro 19. januarja 1807, 1. junija 1812 je postal lastnik njegov istoimenski sin, 25. maja 1832 pa njegovi dediči Jožefa, Franc in Moritz (Orožen, 1884, 418) do 1834.

Iz listine št. 10895 v mestnem arhivu v Innsbrucku izvemo, da je obstajala »avstrijska potrditev grba« (österreichische Wappenbestätigung) iz leta 1803 za šoštanjsko linijo družine del Negro, ki naj bi izhajala iz kraja Venzone (Pušja vas) v Benečiji. Ignac Orožen omenja v Celjski kroniki (1854, 174), da je celjski trgovec Franc del Negro 1786 kupil hišo v Celju – je to »šoštanjski« Franc del Negro?

Družina del Negro je imela sicer v Šaleški dolini v lasti tudi gospostvi Turn in Šalek: od februarja 1805 Janez Nikolaj del Negro, ok. 1820 sin Niklas Franc, od 1835 do 1845 njegove tri hčere Marija, Katarina in Terezija (Gadolla, 215, 241). Očitno pa je šlo za drugo vejo družine kot v Šoštanju, saj je tudi grb gospostev Turn in Šalek malo drugačen, na hribu pod orlom leži srebrna lenta. O Nikolaju pravi Gadolla (2015, 78), da je bil trgovec v Zagrebu in se je najprej pisal Schwarz, potem pa Negro, Delnegro, del Negro, von Negro – kar vse pomeni »črno« – in da ga je lastnik gradu Velenje Gabriel Pauer v jezi nevljudno dolžil, da potvarja svoj plemiški naslov. Plačeval naj bi »najemnino za plemstvo«. Na nagrobniku Janeza Nikolaja na pokopališču v Slovenskih Konjicah piše, da je bil načelnik Zagreba (Stadthauptmann zu Agram in Croatia). Sicer pa Gadolla pohvali del Negre kot dobre gospodarje, ki so izboljšali posestvo Turn (kozolec, steklenjak, sadovnjaki, vrt), in popravili streho tako na gradu Turn in tamkajšnjem hlevu kot na trikotnem stolpu gradu Šalek, od koder so sicer na Turn zvozili več kamnitih arhitekturnih členov (stopnice, portale). Končajmo ta ekskurz o družini del Negro in se vrnimo k šoštanjskemu grbu, pravzaprav k srčasti obliki ščita na domnevno najstarejšem trškem pečatu. Med več kot 300 pečati mest, trgov in drugih naselij, samostanov, cerkva, kapel, špitalov, bratovščin, cehov in cerkvenih odličnikov, zbranih v Listih za starejšo sfragistiko (1878), je šoštanjska srčasta oblika ščita edinstvena.

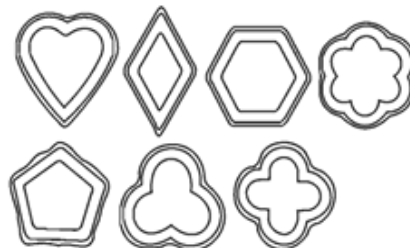
Dilema: si je ustvarjalec šoštanjskega pečata samovoljno izmislil srčasti ščit ali ga je povzel po kakšnem starejšem grbu Šoštanja, ki ga (še) ne poznamo? Ali v heraldiki sploh uradno obstaja srčasta oblika ščita?

Valt F. Jurečič prikaže srčasto obliko kot eno od prisotnih a neobičajnih oblik ščita v srednjem veku (Jurečič, 2007, tab. 2) in komentira, da v glavnem poznamo 20 različnih pečatnih oblik,

Različne oblike ščitov na pečatih, risbe po Lind, 1878, poudarjen obris ščita R. P. S puščico je označen šoštanjski pečat s srčastim ščitom, ki je po velikosti med manjšimi.

od katerih so bile največkrat uporabljene okrogla, ovalna, vogalno ovalna (ženski pečati), štirna trikotna in oblika polkrožnega ščita. Pečati v obliki peterokotnika, šestekotnika, cvetice itd. so redkejši.

Neobičajne oblike srednjeveških ščitov po V. Jurečiču (2007, 15). Neobičajne, a vendarle očitno prisotne in veljavne oblike – med njimi je tudi srčasti ščit.

- Reference
Gadolla, pl. Franz: Šaleški gradovi viteza Gadolle. Knjižnica Velenje, Velenje 2015.
Hribernik, Franc: Mesto Šoštanj, zgodovinski opis. Prvi ponatis. Občina Šoštanj, Šoštanj 1998.
Jurečič Valt, F.: Pečatoslovje, sigilografija. Arhiv RS, posebna komisija heraldično, veksilološkega in sigilografskega registra. 2007. <http://www.grboslovje.si/shramba09/sigilografija.pdf>
Kobel, Ludwig, Pirchegger, Hans: Steirische Ortswappen einschließlich jener der ehemaligen Untersteiermark. Graphischer Großbetrieb Alfred Wall, Graz 1954.
Lind, dr. Karl: Blätter für Ältere Sphragistik. Dr. Karl Lind. K. K. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst und Historischen Denkmale, Graz 1878.
Orožen, Ignac: Celska kronika. Celje, 1854.
Orožen, Ignac: Das Bisthum und die Diözese Lavant., V del, Das Dekanat Schallthal. Graz, 1884.
Pismo dr. Otorepca Viktorju Kojcu, v arhivu Vlada Kojca, 1975.
Pismo Dr. Dr. Petra Weisfleckerja, LLM MAS MA Roku Polesu, 12. 3. 2019.
SI ZAC 489, Magistral Šoštanj, škatla 3, zapuščinski dokumenti za: Theresia Woschnagg (1841), Franz Messner (1844), Joseph Zackann (1849).
Vošnjak, Laurentius: Liber memorabilium parochiae s. Michaelis prope Schönstein (Gedenkbuch der Pfarre St. Michael bei Schönstein), 1872. Kopija v Muzeju Velenje.

DOGODKI IN LJUDJE

66. karneval pod Teševimi »štrom« stolpi se je poklonil Alstomu

V pustni kulturi imajo najbolj svetlo mesto Tresimirji in Koši

Pustna oblast v Šoštanju je na debeli četrtek za kar teden dni prevzela oblast županu Darku Menihu, ki si tudi po ocenah karnevalske uprave zasluži še vsaj ta mandat občinsko »regirngo«. A je do pepelnice, 6. marca, senat 66. pustnega karnevala s 15-letnim evropskim pedigrejem tod postoril vse nujno, da se bo evropska, predvsem pa tradicija Pusta šoštanskega obdržala tudi v prihodnje. Ko niti malverzacije ob politični gradnji teševe šestice niso vrgle Šoštanja na kolena, niti šaleškega lobija, tudi karnevalska uprava F.E.C.C. podpira hitri pričetek izgradnje hitre ceste, ki jo bodo Korošci zgradili, kot kaže zdaj, še pred odcepom Velenje–Pesje–Šentrupert. V Vili Mayer so na debeli četrtek odprli priložnostno razstavo Pustovanje pri »Mayerjevih«, na kateri so vrtčevski otroci in osnovnošolci predstavili pustne maske in druga likovna dela z bogato kulturno dediščino osrednjih pustnih likov Tresimirjev in Košev ter šoštanskih posebnitev.

Lokoviški car FECC je kar blestel na slavnostni tribuni.

Foto Jože Miklavc

V soboto veličasten, že 66. veliki karneval pod Teševimi »štrom« stolpi

Enega največjih in tokrat najštevilčnejše obiskanih karnevalov od leta 1953, ko je »Janezova mama« iz Lajš pri Šoštanju prijezdila na konju in v spremstvu kočije, se je v kraju Lepega kamna (Schönstein – Šoštanj) pričela kovati karnevalska destinacija

in se leta 2006 pridružila Evropskemu združenju karnevalskih mest. Tradicija pa je sčasoma pridobila na zlahkosti, da so letos karneval obiskali visoki predstavniki združenja FECC (evropskih karnevalskih mest), vključno s predsednikom Larsom Algellijem iz Švedske. Ob doživljanju Slovenije, Šaleške doline in še posebej znamenitega Woschnaggovega Šoštanja z znamenitim umetnikom Napotnikom in njegovimi znamenitimi kipci iz lesa in kamna, je Lars izjavil, da je presenečen nad vsem lepim, izjemnim in tudi vsebinsko evropskim karnevalskim sprevodom pod Pustim gradom ter gostoljubjem na vsakem koraku. V mestu svetlobe zares sije veličastna elektrarna za vso Slovenijo, a še bolj ljudje, ki so me očarali z gostoljubjem, urejenostjo slovenskih krajev in neposredno izraznostjo domačih legend Tresimirjev in šoštanskih Košev. Očaran sem, izjemno!

JOŽE MIKLAVC

Karnevalska razigrana kača se je vlekla v kilometrski razsežnosti

Kot že vrsto let doslej se je pri novem Teševem krožišču formirala mednarodna karnevalska povorka z več sto maskami in skupinskimi slikami, ki so očarale tudi obiskovalce. Ti so zapolnili obe strani občestnih pločnikov, še zlasti Trg bratov Mravljakov, viseli pa so tudi na vseh svislih in oknih, da so lažje dojemali veličino dostojanstveno premikajoče se pisane večglave kače. Pred slavnostno tribuno sta razgrajala znana pustna veljaka Peter Klepetec in Pixi Dixi, predstavitev pustnih skupin pa je pozdravljala evropski senat visokih predstavnikov iz Bruslja na čelu z domačim županom Darkom Menihom ter soprogo in že omenjeni prvi veljak FECC Algelli, množica pa je v obrokih dodajala aplavze navdušenja tudi nad

Tresimirji iz Šoštanja v veličastnem evropskem sprevodu

Foto Jože Miklavc

Košišoštanjki so z ragljami preglasili ves karnevalski hrup.

Foto Jože Miklavc

nakladanjem dveh klepetavih pustnih frisev, ki sta poživila pisane, z glasbenimi vložki razgibane skupine iz domala vseh predelov nekdanje skupne države Yuge ter nekaterih drugih evropskih držav in več tradicionalno znamenitih pustnih središč naše vnaprej razprodane zelene domovine Slovenije.

Vedno dobrodošli in najlepši slovenski liki koranti in koranti-Demoni so tudi tokrat napolnili procesijo izjemnih skupin, mask in potujočih skečev na mobilnih odrih; s Ptuja, iz Vidma, Dobove, Mozirja, Šaleka, Lajš, najvišje živečih gozdnih mož na čez 1000 metrov visokem Šentvidu nad Zavodnjami, Florjanci, Skornčani, Lokovičani, Gaberčani, potomci »potopljenih« Družmircev, Ravenčani izza Gutenbuchla in še mnogi drugi, ki kaj dajo nase, da se špeglajo pod Pustim gradom nad mestom pestre zgodovine in nekoč največje »Woschnag-gove Leder Fabrike«.

Izjemna predstava karnevalskih skupin iz tujine, a najzvirnejši so bili domačini

Posebne pozornosti so bili deležni etnografski liki Tresimirji, predniki, ki so se priselili izza Urala, ter Koši šoštanjski z glasnim »ragljanjem« z ogromnimi lesenimi ragljami kot spomin na nekdanjo usnjarsko tradicijo v Šoštanju in njihov plačilni dan. O njih so znana ustna izročila, povesti in legende. Podoba Tresimirja je veličasten vojščak, s širokim klobukom, odet v kože in lesene cikle (upodobljen tudi v jekleni skulpturi na vzhodni veduti Šoštanja). KOŠ šoštanjski (od leta 1987 pustni lik) ponazarja prosti čas usnjarja. Pustna legenda namreč pravi, da je »fabrikant Vošnjak« svoje delavce dobro plačeval. Ob plačilnih dneh so si zato nadeli gosposke klobuke in odšli v gostilno. Ker so zasluženo plačilo čakale tudi njihove žene, so si zvečer optale na ramena koše in poiskale svoje utrujene može. Ko so jih odnašale domov, njihovega ragljanja ni in ni bilo konec. Tako Tresimirji kot Koši povsod, kjer se prikažejo, povzročajo občudovanje in zanimanje za njihovo legendo.

Ansambel Smeh in Vrijeme ljubavi za zabavo množice mask in pustnih likov

Večji del popoldneva se je karnevalska evrozgodba vila od elektrarne (za zdaj) še na domači »koln« mimo Marijinega spomenika do Kajuhovega parka. Vse mesto je bilo zatrpáno z maskami, obiskovalci, turisti in »domačimi zijali«. Pustno dogajanje sta šegavo, na momente z močnimi vložki burke in farse komentirala ikona karnevala Peter Radoja (Peter Klepetec) in glasbenik Mišo Melanšek (Piksi Dixi), ki že 20 let počneta edino, kar najbolje znata, zabavata ljudske množice. Oba sta ob pustnem času ravno prav »čohjena« za podžiganje pustno-karnevalske tradicije v Šoštanju, kjer s karnevalsko »ordungo« Pust šoštanjski postavi na svoje mesto marsikatero nečednosti, popravlja državniške »kikse« in »trasira« prihodnost mesta svetlobe. Po karnevalu so v športni dvorani v Šoštanju pripravili še maškarado ob zabavi z ansambloma Smeh in Vrijeme ljubavi. Bilo je mnogo zabave in »ljubavi« prej in po tem, predstavili so se zares izjemni pustni liki, skupine in »fašengi« od Vardara pa do Triglava. Najbolj originalne maske in skupine so nagradili iz sklada »2.000« (proračunski evri), kar je bilo prijetno »keš-presenečenje« za maskirane udeležence.

Iz tujine so prišli tudi steampunk fantastiki s pogledom v prihodnost.

Foto Jože Miklavc

Itak da je bil glavni Peter Klepetec.

Foto Jože Miklavc

Ko koranti Demoni opravijo svoj bojni ples, jim jeziki dol visijo.

Foto Jože Miklavc

Gospoda Združenja evropskih karnevalskih mest je imela kaj zijati.

Foto Jože Miklavc

Ljubno ob Savinji – Rastke pod Smrekovcem

Predstavili ideje za napredne startupe in izkušnje na kmetiji Apat

Koncem januarja je v organizaciji SAŠA inkubatorja iz Velenja v Rastkah nad Ljubnim ob Savinji v Herbal resortu potekal dinamični vodeni turistični hackathon-delavnica za ustanavljanje novih zaposlitvenih možnosti na podeželju s predstavitvijo kmetije Apat v Ravnah pri Šoštanjju. Seminarske oblike izmenjave izkušenj se je udeležilo lepo število mladih iz SAŠA regije ter širše okolice Zgornje Savinjske doline. V treh dneh je preko 30 udeležencev uspešno testiralo svoje ideje in predstavilo možen razvoj poslovnih modelov. Skozi program so bile predstavljene že obstoječe rešitve, primeri dobrih praks in trenutni trendi na področju turistične ponudbe v povezavi z možnostmi na podeželju in vključevanju turizma na kmetijah. Osrednji namen dogodka je bil mlade spodbuditi in opremiti s strokovnim znanjem za uspešen zagon podjetniške ideje s področja turizma. Uvodoma je predstavnik SAŠA inkubatorja v vlogi organizatorja Jan Skok opravil daljši javni razgovor z izkušenim mladim podjetnikom Petrom Apatom s turistične kmetije Apat v Ravnah pri Šoštanjju. Skupaj s partnerico Lauro Apat sta spregovorila o veliki življenjski prelomnici, ko sta Laura kot arhitektka in Peter kot vrhunski strokovnjak v avtomobilsko-strojni panogi pred leti v posebnih okoliščinah sprejela odločitev, da sprejmeta izziv in svojo zaposlitveno pot nadaljujeta na domači kmetiji Apatovih, vendar tudi kot podjetnika z razširjeno turistično dejavnostjo. Osnovo

za to sta pripravila že starša z izgradnjo male turistične bivalne enote v neokrnjeni naravi v bližini domačije, znane po klasičnem kmečkem turizmu. Ko je bilo treba storiti odločno preokretnico, sta bila mlada Apatova na veliki preizkušnji. A kot je bilo slišati njune izkušnje glede tega, sta obrnila filozofijo dobrih zaposlitev v podjetništvu in samostojnem izvajanju intelektualnih del ter arhitekture, v neobhodni povezavi z ustvarjanjem mlade družine ter povezanostjo z domačijo Apatovih v Šaleški dolini. In prav izkušnje, skozi katere sta se prebijala mlada, visoko izobražena strokovnjaka v času recesije in težav z zaposlovanjem v Sloveniji, sta močno pritegnila udeležence srečanja.

Na zaključnem dogodku je bilo predstavljenih 10 podjetniških idej, ki so lahko priložnosti v tej regiji na področju turizma in malega podjetništva. Na delavnicah so sodelovali na tematiko trženja Ana Kaker in Petra Kordiš ter Ana Anžej

JOŽE MIKLAVC

s tematiko ABC startup. Po izhodiščnih temah so udeleženci nadaljevali delo v skupinah. Zadnjega dne so predstavili deset podjetniških idej, ki upoštevajo smernice za uspešen nastanek različnih oblik in možnosti na našem območju; Petzvezdično doživetje za turiste, ki poleg gastronomskih užitek v osrčju narave omogoča polet z balonom (Opa resort), Hitro in ugodno najetje avtodoma na določeni destinaciji (Pack & go), Ideja, ki rešuje pomanjkanje ponudbe za najstnike v naši regiji (Escape from SAŠA), Doživetja, ki otroka vračajo v naravo in mu omogočajo odkrivanje okolice, staršem pa čas v dvoje, medtem ko njihov otrok odkriva nove dimenzije okolice (Kids selfness), Kulinarično doživetje za dva na atraktivnih lokacijah SAŠA regije (POP up Dinner), Zeliščna zgodba v Gornjem Gradu (Baba čaj) idr.

Razgovor pred slušatelji hackathlona o turizmu na podeželju

Foto Jože Miklavc

Peter Apat

Foto Jože Miklavc

Laura Apat kot gostja na predstavitvi Apatove zgodbe o uspehu

Foto Jože Miklavc

Male maškare na velikem pohodu po Belih Vodah

Pustni čas je čas za zabavo, druženja, sladkarija in razmah domišljije ob ustvarjanju mask. Letos so naši najmlajši poskrbeli, da ni šel kar tako mimo nas.

Saj je res veliko bolj zabaven, če se mu pridružimo pri pustnih vragolijah. Na pustno soboto so otroci iz Belih Vod krajanom polepšali dan z obiskom 15 maškar. Zbrale so se ob 10.00 zjutraj in pričele pustni pohod z zgornjega konca Belih Vod pa vse do kmetije Razpodovnik. Pri vsaki hiši, ki so jo obiskali, so se posladkali s slastnimi krofi in svoje žepe napolnili z sladkarijami. Po končanem pohodu so se maškare zbrale v šoli Bele Vode in tam nadaljevale rajanje ob jedači in pijači. Na

koncu so si otroci razdelili sladki zaklad, ki so si ga prislužili na pohodu. Male maškare so krajanom lepo popestrile pustno soboto. Če lahko verjamejo mitu, da maškare odganjajo zimo, prav

BARBARA PETERNEL

gotovo ne bo minilo veliko časa, ko bo vzbrstela cvetoča pomlad.

Foto Arhiv Društva Vulkan

Pust v Gaberkah

Na pustni torek so se zbrale Plešoče gaberške larfe in odšle zganjat norčije po Gaberkah.

Ko so preplesale skozi cele Gaberke, so se ustavile pri Kozolcu Kulturnice, kjer so se malo odpočile in okrepele. Potem so odšle vsaka svojo pot.

Plešoče gaberške larfe 2019

Foto Arhiv Kulturnice

KUD Ravne dosegel 2. mesto na Pustu šoštanjskem

Člani KUD Ravne so se v soboto, 2. 3. 2019, udeležili tradicionalnega karnevala v Šoštanj. Ker nostalgija vedno prija, so se odločili, da sestavijo ekipo smučark, njihovih navijačev in trenerjev iz 90. Ideja je povezala mlajšo generacijo članov KUD Ravne in kulturo, ki je zaznamovala našo deželo v svetu športa.

Za nagrado se zahvaljujejo organizatorjem in obljublja, da se bodo za ohranjanje kulture v svojem domačem okolju trudili še naprej in tako pustovanje uvrstili na vsakoletni plan njihovih aktivnosti.

Sicer pa so člani v KUD Ravne aktivni skozi vse leto. Mladinska sekcija pripravlja v aprilu tradicionalno velikonočno pokanje, pred prvomajskimi

prazniki pa postavljanje mlaja. Na praznik sv. Florjana bodo mladinci po stari šegi, ki se jo v Ravnah trudijo ohranjati, organizirali pobiranje jajc po Zgornjih Ravnah. Pred poletjem bo KUD Ravne v sodelovanju z vsemi sekcijami,

MARKO POTOČNIK

ki delujejo v društvu, pripravil še slavnostno proslavo na večer pred dnevom državnosti, ki ji bo sledila jajčerija.

Foto Arhiv KUD Ravne

Postanite krvodajalci

V Ravnah je tamkajšnja krajevna organizacija Rdečega križa v začetku marca organizirala krvodajalsko akcijo za potrebe bolnišnice Maribor. Kot je v Ravnah že dolgoletna tradicija, dobro poskrbijo za obveščanje in tudi počutje krvodajalcev, ki se še vedno v velikem številu pridružijo tej humanitarni akciji.

6. marca se je v prostorih REKS-a Ravne v predvidenem času akcije zvrstilo 40 krvodajalcev, kar je po besedah Jožeta Jančiča iz tamkajšnjega KO RK razmeroma dobro. Seveda pa ponovno vabijo, da se jim pridružite. To lahko storite preprosto z obiskom ene izmed krvodajalskih akcij.

Foto Milojka B. Kompnej

MILOJKA B. KOMPNEJ

V Šoštanju z zvokom praznovali osmi marec

Šola zdravja Šoštanj poleg jutranje telovadbe, ko skrbimo za svoje telo in zdravje, želi poskrbeti tudi za sprostitev duha.

Tako smo 7. marca v Vili Mayer v počastitev dneva žena z zvočno meditacijo skupaj z Jerico Lebar (Dušni atelje iz Šoštanja) spoznali učinke zvoka na telo in duha ter se sprostiti ob blagodejnih zdravnih zvokih starodavnih instrumentov. Do zadnjega kotička smo napolnili

Mayerjev salon, kar dokazuje, da si tudi v našem kraju želimo in potrebujemo sprostitev za svoje telo in dušo. Hvala Občini Šoštanj in Vili Mayer, ki sta nam omogočili, da smo se lahko v

tem čudovitem druženju z zvoki napolnili s svežo, novo energijo.

LJUBICA DONKO

Foto Arhiv Šole zdravja Šoštanj

CERKEV Bogoslužna oznanila

SV. MAŠE NA 5. POSTNO, TIHO NEDELJO, 7. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19.00
Bele Vode ob 8.30 | Zavodnje ob 10.00
Topolšica ob 10.00

SV. MAŠE NA 6. POSTNO, CVETNO NEDELJO, 14. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00, 8.30 in 15.00 (Vera in Luč)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19.00
Bele Vode ob 8.30 | Zavodnje ob 10.00
Gaberke ob 10.00 | Topolšica ob 11.30

SV. MAŠE NA VELIKI ČETRTEK – DAN ZADNJE VEČERJE, 18. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 20.00
Bele Vode ob 18.00 | Zavodnje ob 18.00

OBREDI NA VELIKI PETEK – DAN JEZUSOVEGA TRPLJENJA IN SMRTI, 19. APRILA 2019

Šoštanjska mestna cerkev ob 15.00 – križev pot
Šoštanjska župnijska cerkev ob 20.00
Bele Vode ob 18.00 | Zavodnje ob 18.00

VELIKA SOBOTA, 20. APRILA 2019

BLAGOSLOV OGNJA
Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00
Bele Vode ob 8.00 | Zavodnje ob 8.00

BLAGOSLOV VELIKONOČNIH JEDIL

Šoštanjska župnijska cerkev od 10.00 do 16.00 vsako p. uro
Šoštanjska mestna cerkev ob 10.00 in ob 15.00
Bele Vode ob 13.00 in 18.00
Zavodnje ob 14.00 in 18.00
Gaberke ob 16.00 | Topolšica ob 17.00

VELIKONOČNA VIGILIJA

Šoštanjska župnijska cerkev ob 20.00
Bele Vode ob 18.00 | Zavodnje ob 18.00

SV. MAŠE NA VELIKO NOČ – PRAZNIK GOSPODOVEGA VSTAJENJA, 21. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev: sv. maša ob 5.30, vstajenjska procesija s sv. mašo ob 6.15 in sv. maša ob 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19.00
Bele Vode ob 8.00 z vstajenjsko procesijo
Zavodnje ob 10.00 z vstajenjsko procesijo
Topolšica ob 10.00 | Gaberke ob 11.30

SV. MAŠE NA VELIKONOČNI PONEDELJEK, 22. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30
Šoštanjska mestna cerkev ob 19.00
Bele Vode ob 8.30 | Zavodnje ob 10.00
Sv. Anton ob 11.15

SV. MAŠE NA BELO NEDELJO, 28. APRILA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00, 8.30 in 10.30 (sv. birma)

Šoštanjska mestna cerkev ob 19.00
Bele Vode ob 8.00 | Zavodnje ob 9.15

SV. MAŠE NA PRAZNIK SV. JOŽEFA DELAVCA, 1. MAJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00
Šoštanjska mestna cerkev ob 19.00
Sv. Križ ob 10.30

SV. MAŠE NA PRAZNIK SV. FLORIJANA, V SOBOTO, 4. MAJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 19.00
Šoštanjska mestna cerkev ob 7.00
Sv. Florijan ob 18.00

SV. MAŠE NA 3. VELIKONOČNO NEDELJO, 5. MAJA 2019

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7.00 in 8.30 (skupni krst)
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19.00
Bele Vode ob 8.30 | Zavodnje ob 10.00
Sv. Florijan ob 10.30

Sv. maše v domu Zimzelen: 26. 3. in 9. ter 23. 4. ob 19.00

Postni biblični večeri potekajo v Mihaelovem domu vsak ponedeljek postnega časa ob 19.00 oziroma ob 20.00 po prestavitvi ure na poletni čas.

Križev pot pri spomeniku na Goricah bo 7. aprila ob 16.00.

Srečanje otroških pevskih zborov bo v šoštanjski župnijski cerkvi v nedeljo, 31. marca, ob 15.00.

Sv. birma v šoštanjski župnijski cerkvi bo 28. aprila.

Birmanska devetdnevica bo od 15. do 17. aprila in od 22. do 27. aprila.

Zaradi sv. birme 28. aprila bo **skupni krst** 5. maja in 26. maja.

Prvo sveto obhajilo bo v Šoštanju 19. maja, v Zavodnju 26. maja in v Belih Vodah 2. junija.

Srečanje zakoncev jubilarcev bo v soboto, 11. maja, ob 10.00.

Tridnevno župnijsko romanje v Bosno bo od 30. maja do 1. junija.

Oratorij bo letos od 1. do 5. julija.

NAŠA DRUŠTVA

Letos okrogla PGD Šoštanj – mesto

Najstarejše gasilsko društvo v občini Šoštanj, Šoštanj – mesto, praznuje letos 140 let delovanja, čemur bodo v veliki meri namenjene aktivnosti v letu 2019. Na občnem zboru konec februarja pa niso govorili samo o načrtih za naprej, ampak so se ozrli nazaj. Iz poročil predsednika društva Klemna Mežnarja, poveljnika Vojka Bricmana je razvidno, da je bilo leto 2018 polno različnih dejavnosti.

Za predsednika je to že drugi mandat, za poveljnika prvi. Društvo je opravljalo naloge po opravljenem planu. Poleg rednih sestankov so posodabljali in urejali gasilski dom, organizirali 35. tekmovanje starih brizgaln z veselico, se družili, rekreirali tin raznašali koledarje. Velik finančni zalogaj je bil servis avtolestve, za katerega je bilo treba odšteti čez sto tisoč evrov in zato poiskati sofinancerje. Predsednik je v svojem poročilu posebej pohvalil mlade in njihove mentorje ter se zahvalil tudi starejšim za njihov prispevek k delovanju in ugledu društva. Plan za letos poleg priprav na praznovanje in snemanje filma zajema izobraževanja, vaje, nabavo opreme in zamenjavo gasilskega vozila GVM-1, preureditev nadstrešnice in ureditev prostorov za mladino. Ti so si svoje prostore še kako zaslužili. V njihovem poročilu za lansko leto je bilo nanizanih toliko uspehov z različnih tekmovanj, da je bil glasen aplavz na koncu poročila, ki ga je podala Pia Mežnar, upravičen. Od vsega naj omenimo samo državno mladinsko tekmovanje v Gornji Radgoni lani septembra. Pionirji in pionirke so postali državni prvaki ter mladinci in mladinke podprvaki.

Poveljnik Vojko Bricman se je v svojem poročilu najprej zahvalil poveljniku Milanu Roškarju, ki mu je zapustil odlično ekipo. Z njo je lani opravil 29 intervencij, na kateri je sodelovalo 311 gasilcev, izvajali so požarne straže in vozili vodo, opravili 2249 udarniških ur ter sodelovali na čistilni akciji občine Šoštanj. Še več dejavnosti je naštel in se ob koncu zahvalil vsem članom (okoli 133 članov šteje društvo), Termoelektrarni in Občini Šoštanj, kakor tudi tistim, ki jih podpirajo. Simon Kočevar je poročila zaokrožil z dobro oceno poslovanja, ki jo je podal nadzorni odbor.

Na občnem zboru, ki ga je vodil Danilo Čebul, je bilo prisotnih 81 članov. Zbor so pozdravili visoki gostje, poveljnik GZ ŠD Boris Lambizer, predsednik

MILOJKA B. KOMPREJ

GZ ŠD Jože Drobež, poveljnik GZ Šaleške doline Aleksander Osetič, občinski poveljnik in častni predsednik društva Boris Goličnik ter seveda šoštanjski župan Darko Menih, ki je gasilcem čestital k njihovi enotnosti in homogenosti. Zagotovil je, da bo Občina še naprej prislunhila potrebam gasilskih društev, saj se zaveda njihovega pomena. Številni gostje so šoštanjskim gasilcem čestitali k njihovu uspešnemu delu in zaželeli čim manj intervencij.

Podelili so društvena in priznanja zveze. Zbor se je začel z ogledom filma o vseh dejavnostih v letu 2018 in zaključil s prijetnim druženjem ter presečenjem.

Foto Milojka B. Komprej

Foto Milojka B. Komprej

13. občni zbor Društva Vulkan Bele Vode

V soboto, 23. februarja 2019, smo se zbrali v bivši OŠ Bele Vode na 13. rednem občnem zboru Društva Vulkan. V lepo okrašeni dvorani se je zbralo čez 50 članov.

Po otvoritvenem pozdravu je svoje poročilo podala predsednica društva Marjeta Mazej. Lahko smo slišali, da je bilo leto 2018 zelo aktivno, dosegli smo celo več, kot smo si zadali. Predstavljen je bil program dela za letošnje leto. Tudi v letu 2019 se nam obeta veliko aktivnosti, delovnih akcij, delavnic in zabave. Pod točko razno smo izbirali cilje za izlete, ki jih bomo organizirali v letošnjem letu. Pridružil se nam je kar nekaj novih članov. Poravnali smo članarino za tekoče leto. Za poletna druženja na igrišču so se člani prostovoljno javili za nedeljska dežurstva. Uradni del občnega zbora je bil s tem zaključen. Sledila je zelo okusna večerja. Tudi letos jo je za nas pripravila Vida Mazej. Ansambel Eks je poskrbel, da smo se razgibali na plesišču. Do solz smo se nasmejali šalam, ki so jih glasbeniki med odmorom kar stresali iz rokava. Zato ni čudno, da sploh nismo opazili, kdaj se je večer prevesil v jutro. Čeprav neradi, smo se morali počasi odpraviti domov. Si pa tudi v prihodnje želimo čim več podobnih zabav. Z veseljem se jih bomo udeležili.

BARBARA PETERNEL

Foto Arhiv Društva Vulkan

Foto Arhiv Društva Vulkan

Logarska pot okoli Sv. Križa je urejena in varna

BARBARA PETERNEL

Društvo Vulkan Bele Vode je v ponedeljek in torek, 4. in 5. marca 2019, organiziralo delovno akcijo za obnovitev Logarske poti, ki je označena tudi na turistični tabli Belih Vod. Nekaj naših pridnih članov se je v ponedeljek, ob 10. uri zjutraj, odpravilo proti delu Logarske poti, ki jo je zima precej načela.

Naša pot je sicer lahka in nezahtevna, a vijugasta pot, ki poteka po najbolj strmih delu poti, ni bila več varna. Teren se je kručil in kaj hitro bi se lahko zgodilo, da bi se kakšnemu pohodniku vdrlo pod nogami.

Zato smo se v Društvu odločili, da jo utrdimo in poskrbimo za varnost. Naši člani so z debli zavarovali in utrdili rob poti ter namestili nekaj stopničk za lažji korak.

V torek so ob poti napeljali tudi vrvi, ki služijo za varno oprijem in pomoč ob vzponu. Z veliko mero dobre volje in pridnosti jim je seveda uspelo. Logarska pot okoli Svetega Križa je odlična izbira za kratek izlet, sproščeno hojo in uživanje v lepi naravi.

Lepo vabljeni.

Foto Arhiv Društva Vulkan

25. občni zbor Kulturnice

Kulturnica Gaberke je 23. februarja v dvorani PGD Gaberke organizirala svoj 25. občni zbor. Kot prve so na oder stopile ljudske pevke Gaberški cvet in odpele nekaj svojih znanih pesmi. Predsednik Kulturnice Franc Štehanik je pozdravil vse prisotne in predlagal sestavo organov občnega zbora. Po zasedbi članov občnega zbora je bil za govorniški pult povabljen predsednik društva Franc Štehanik. Poročilo o opravljenem delu v letu 2018 je bilo obsežno. Kmalu po novem letu so z nastopi pričele pevke Gaberški cvet, ki so novembra praznovala 20. let delovanja, kar so obeležile tudi z glasbeno prireditvijo. Starodobniki Kulturnice so se udeleževali srečanj smučarjev in kolesarjev po vsej Sloveniji. Februarja smo izvedli tradicionalno prireditev ob kulturnem prazniku, na pustni torek pa je bil organiziran tudi že tradicionalni pohod pustnih mask po Gaberkah. Med letom smo izvedli nekaj delavnic, kot so delavnica izdelave ptičjih krmilnic za otroke vrtca Mojca, učne delavnice z otroki vrtca Gaberke, izdelava različnih piščalk in tradicionalna delavnica pletenja rož iz krep papirja ter izdelave butaric v tednu pred cvetno nedeljo. V mesecu maju je bila pod kozolcem Kulturnice odigrana gledališka igra kulturnega društva Miklavž pri Ormožu. Avgusta smo v Gaberkah gostili Podoknico Nedeljskega, septembra pa smo v Slovenj Gradcu organizirali 3. Srečanje starodobnih kolesarjev. Jeseni so bila

na vrsti jesenska kmečka opravila – pobiranje in stiskanje jabolk na kmetiji Brodnik in druženje ob obiranju in ličkanju koruze. Novembra smo izvedli prireditev Veselo nedeljsko popoldne, ki je bila posvečena 20-letnici delovanja Ljudskih pevok Gaberški cvet. Skozi vse leto so člani društva skrbeli za okolico kozolca in izvedli določena vzdrževalna dela. V letu 2019 bo poleg rednih prireditev, urejanja in vzdrževanja objektov in nastopov Ljudskih pevok večja prireditev organizacija starodobnega kolesarjenja, ki bo tokrat potekalo v Velenju.

Upravni odbor društva je lani zapustil dolgoletni član društva Franc Koren. Ker je bil vsa leta marljiv, zavzet in aktiven pri veliko delovnih akcijah in ostalih prireditvah, smo mu z lahkoto sestavili kolaž slik z vseh pomembnejših prireditev, kjer je

ALEKSANDER GRUDNIK

sodeloval. Predsednik Kulturnice se mu je v imenu društva iskreno zahvalil za njegov prispevek v vseh teh letih in ga povabil na vse nadaljnje prireditve društva. Priznanje za dolgoletno pomoč društvu in nadaljnje dobro sodelovanje sta prejela tudi Jože Lekše, predsednik gobarskega društva Marauh Velenje, in Franc Sovič. Povabljeni predstavniki društev v kraju in izven kraja so se zahvalili za povabilo, iz poročil so razbrali, da je Kulturnica aktivna na več različnih področjih, in obenem zaželeli uspešno delo ter dobro sodelovanje v prihodnje. Občnega zbora se je udeležil tudi župan občine Šoštanj Darko Menih, ki je pohvalil delovanje društva in vsem zaželel uspešno delo.

Priznanje Francu Korenu 2019

Foto Denis Verhovnik

Svetovni popotnik v Gaberkah

Kulturnica Gaberke je 2. marca v dvorani KS Gaberke organizirala potopisno predavanje svetovnega popotnika. Tokrat je bil na željo krajanov povabljen Srečko Črep, ki je predstavil okoli 800 km dolgo romarsko pot Camino de Santiago (Jakobova pot), ki se prične v Pirenejih v kraju St. Jean Pied de Port in konča na obali sredozemskega morja v kraju Santiago de Compostela.

Pot je v 28 dneh sam prehodil v začetku jeseni 2018. Znana romarska pot je bila zasnovana že pred letom 900 n. št., od leta 1985 pa je pod UNESCO-vo zaščito svetovne dediščine. Srečko je predavanje pričel s predstavitvijo fotografij in spregovoril o tem, kaj je pripomoglo k odločitvi, da se poda na to pot. Pot, dolga 880 km, predstavlja kar precej velik zalogaj, tako fizično kot finančno. O njej je premleval okoli 10 let, ko pa ga je prizadela težka bolezen, je bila odločitev jasna. Po premagani bolezni in ko si je fizično opomogel, je pričel poizvedovati o nujno potrebni opremljenosti, značilnostih poti in stroških. Kupil je opremo, ki jo je moral ves čas nositi sam, in letalsko karto ter odletel v Francijo, na izhodišče ga je pripeljal avtobus. Tam si je kupil potrebne priročnike in romarski potni list, poleg tega pa je dobil še

romarsko znamenje – lupino Jakobove školjke, ki je simbol poti. Znamenje Jakobove školjke je tudi markacija na poti, ki vodi romarje proti cilju v Santiagu. Romarski potni list je dokument, v katerega je treba vpisati zahtevane točke ob poti. Na cilju v Santiagu posebna komisija preveri, ali je popotnik opravil pot v določenih časovnih terminih, in mu izda certifikat o opravljeni poti. V Santiagu romarje pričaka veličastni sončni zahod, katerega lepota odtehta vse napore dolge poti.

Po končanem predavanju se je odvila razprava z nekaterimi poslušalci, ki imajo v sebi že več let

ALEKSANDER GRUDNIK

željo prehoditi Jakobovo pot. Glavni razlog za odlašanje vseh je, da si na pot ne želijo iti sami in da je pot dolga. Oglasila se je mlajša krajanica, ki se je pohvalila, da je sama pot prehodila že dvakrat in ji ni bilo nič hudega. Poleg tega obstaja več različic poti, ki se med seboj razlikujejo v dolžini. Namen poti je ravno v tem, da je človek čim več sam s seboj in ima zato čas, da se zatre vase in opravi t. i. duhovno »inventuro« svojega življenja ter se nato z radostjo zatre v prihodnost.

Črep, Camino 2019

Foto A. Grudnik

POPOTNIŠTVO IN ŠPORT

Zasnežena Avstralija

Smučanje v Avstraliji. Besedna zveza, ki je pri sogovornikih najprej zbudila začudenje, potem nasmeh, včasih tudi krohote, ob koncu pa pogosto še resno vprašanje: »Saj se šališ?« Takšne odzive je sestra prejela vse od trenutka, ko je dobila potrditev za učenje smučanja iz 16.000 km oddaljenega smučarskega središča Mount Buller. Konec junija so se šale na račun belih strmin puščavske Avstralije zaključile, saj je 21. junija že preizkušala več kot tristo hektarjev snežnih strmin druge najmanjše avstralske zvezne države Viktorije.

Septembra sem na sestrično željo po skupnem ogledu še ostalih delov Avstralije tudi jaz pristala v glavnem mestu Viktorije. Ker pa je tako mene kot večino mojih sogovornikov zanimalo, kako je smučati po avstralskem snegu, sva potovalni načrt prikrojili, namesto na sever sem najprej odpotovala na vzhod.

Le tri ure iz Melbourne se gričevnata pokrajina, ki spominja na dolenske gričke, strmo dvigne v pogorje do višine 1.805 metrov. Le nekaj kilometrov iz Mansfielda – mesta z nekaj manj kot 5.000 prebivalci ob vznožju Mt. Bullerja – se pokrajina v trenutku, ko zapustiš nižino, spremeni v novo podobo. Odpre se svet mogočnih snežnih evkaliptov, značilnih za Avstralske Alpe, ki gosto obraščajo goro z vseh strani. Njihovo lubje je ne navadno prepletanje rdeče, sivobele in rjave barve, krošnje suličastih listov pa se pod težo snega sklanjajo vse do podrasti. Pogosto jih okrasijo tudi jate živordečih papig – Crimson Rosellas in sivih kakadujev – Galah. Ob zobanju evkaliptusovih semen v zasneženih krošnjah dajejo občutek, da so zašle. Vendar hiter pregled informacij o njihovem življenjskem prostoru še kako potrjuje, da niso le prebivalke tropskih gozdov, temveč se enako dobro počutijo v zasneženem avstralskem gorovju.

Po nekaj postankih in tehničnih težavah enega od avtobusov redne linije med Melbourne in Mt. Bullerjem sem po šestih urah le prispela do smučarskega središča, ki z zvonikom, restavracijo, trgovinami in strmimi stopnicami vodi naravnost na osrednje smučišče.

Smučarska sezona lahko traja vse do sredine oktobra in ker so konec avgusta padavine prinesle še dodatni meter snega, je bil moj strah po neuspeli smuki odveč. Sredi septembra je bilo vzdušje še vedno precej zimsko in živahno.

Pogled se mi ustavi na smučarjih. Turbani namesto čelade so po pripovedovanju sestre nekaj vsakdanjega: narobe oblečene smučarske hlače, kakšna etiketa plapolja v vetru, kot tudi čelada z mehanizmom za reguliranje obsega, ki bi morala biti pod brado namesto na zatilju.

Zaustavljanje na asfaltu je prav posebno poglavje. »Bila sem na sprehodu, ko se je na cesti kot kamikaza v popolni smučarski opremi pred mano

pojavi ena izmed azijskih smučark. Kar nekaj spretnosti sem potrebovala, da sem jo ponovno postavila na sneg, kjer je nato kot izstrelk svojo vožnjo nadaljevala s kolovratenjem rok in se nato ponovno poskušala ustaviti, a tokrat s premetom vstran. To ni še nič.« In nadaljuje: »Ko te kot bowling krogla zadene takšen človeški izstrelk, medtem ko hkrati poučuješ svojo skupino učence, se lahko tolažiš le z njegovim šablonskim opravičilom 'I am sorry.'« Njeno zgražanje nad neodgovornimi začetniki, ki se brez kakršnegakoli smučarskega znanja kot puščice spuščajo po zakonu gravitacije, mi je zopet narisal nasmeh na obraz, ob tem pa tudi nekaj zaskrbljenosti, saj me je naslednji dan čakal moj prvi smučarski dan.

Prebudili sva se v 'Bluebird' dan. V dan, ki mu Avstranci pogovorno rečejo modra ptica, ki nima sicer nobene povezave s pticami, morda edino z modrino, saj pomeni jasno, sončno nebo, po katerem hrepeni vsak ljubitelj smučanja.

»Imaš veliko srečo,« mi odvrne na vprašanje, če je bilo tako lepo vso sezono. »Niti sanja se ti ne, kaj pomeni resnično 'Buller vreme'. Težava je veter, ki piha tudi do 70 km/h. Žal ti pri tem ne pomaga

ANDREJA MOŠKON

niti šest plasti oblačil, ki sem si jih vsako jutro redno navlekla nase. Ker je vlaga visoka, čez dan pa okoli ničle, pogosto dežuje. Dežne kaplje se spremenijo v led in občutek imaš, da ti v obraz nekdo meče cele pakete risalnih žebličkov. Da ne govorim o megli, ki je nekaj običajnega. Tako so za boljšo vidljivost dnevno prižgani reflektorji.« Brez komentarja in olajšana ob resnično popolnem smučarskem dnevu se odpravim proti osrednjemu smučišču.

»Kam naj naslonim smučī?« vprašam sestro, potem ko se usedem na prvo sedežnico. »Nikamor. Nobena od 22 sedežnic nima naslonjala za smučī.« »Kaj pa je s temi plastičnimi latami?« vprašam, vajena evropske udobnosti mehkih, nekje tudi ogrevanih sedežev. »Bodi srečna, da danes ne zmrzuje.« Dovolj je bil le začuden pogled, da se je razgovorila: »Skoraj pol sezone sem sedela na golem ledu, saj jim ob zmrzali ne uspe dovolj hitro počistiti ledu in kot opažaš tudi sedežnice niso ravno hitre, tako je občutek mraza še večji.« Ob dejstvu, da je Mt. Buller najbolj mondeno avstralsko smučišče,ajer

Foto Osebni arhiv

Foto Osebni arhiv

cena zasebne ure doseže skoraj 110, dnevna karta pa nekaj manj kot 90 evrov, sem zgrožena. Tudi pogled na skoraj štirikrat višje cene živil na trgovskih policah ti vzame nekaj zraka. Da po ogledu restavracijskih menijev resno potrebuješ oživiljanje, ni treba posebej poudarjati.

Vstop z avtomobilom v Buller je dovoljen le z letno dovolilnico, ki stane 500 evrov. Je nacionalni park, v katerem je treba tudi za pse pridobiti potrebno dovolilnico za bivanje. Njihovo gibanje je omejeno le na določene predele vasi. V Bullerju je tudi najvišji ležeči kino v Avstraliji, kot tudi telovadnica in osnovna šola za tiste, ki trenirajo smučanje. Mt. Buller so leta 1929 ustanovili Norvežani in Avstrijci, ki so bili sprva iskanci zlata.

Snežna podlaga v Mt. Bullerju se precej razlikuje od evropske. Zaradi vpliva Indijskega oceana je novozapadni sneg veliko bolj južen in težek. Proge so krajše in večkrat le delno urejene, saj je za Avstralce edino pravo smučanje tisto, ki vključuje ogromne količine adrenalina. Vijuganje med evkalipti po neurejenih progah, poskakovanje s kucija na kucelj, izogibanje bežečim vombatom (vrečarji, podobni koalam, ki živijo samo v Južni Avstraliji in Tasmaniji) ter nekaj hitrih zavojev po celem snegu so spretnosti, ki jih mora imeti po njihovem smučar – poznavalec. Obvladanje zarezne tehnike je zanje namenjena zgolj in le začetnikom, saj se po njihovem mnenju hitro usvoji in tako ponuja precej dolgočasno preživljanje smučarskih dni.

Da je Avstralija resnično država, ki te nenehno preseneča tako po svoji naravi kot ljudeh, priča tudi nenavadni obisk Božička. Ta južno celino obišče dvakrat letno! »Vesel božič!« je pisalo pod poslano Polonino fotografijo v družbi smučarskih učiteljev, z okrašeno smrečico v ozadju in božičnim okrasjem okoli lestencev. »Kaj se pa greste?

Foto Osebni arhiv

Danes je 25. julij!« sem začudeno komentirala zbrano družino učiteljev iz Argentine, Kanade, Japonske, Kitajske, Ukrajine, Nizozemske, Nemčije, Avstrije, Italije, Španije, Slovaške, Češke, Belgije, Avstralije, Anglije, Irske, Koreje in seveda Slovenije. »Praznujemo božič. Pravkar smo pojedli sladki pire krompir s šunko in kruhovimi cmoki v brusnični omaki, sladico in po želji vino ali sok.« Če sem mislila, da sem pred dvajsetimi leti v Brisbaneu, pri enem od svojih kolesarskih izletov proti obali, doživela vso bizarnost avstralskega božiča – na domačem dvorišču sem namreč zagledala deklico, ki je iz nstrganega ledu družinskega zamrzovalnika pri skoraj 40°C izdelovala snežaka –, mi je božična razglednica z Mt. Bullerja tokrat zbudila

sočustvovanje do Avstralcev po tako želenem in hkrati nedosegljivem belem božiču.

Najin smučarski dan se je bližal h koncu. Srečni in zadovoljni, da sva tako midve kot najina oprema zdržali v enem kosu! Namreč nič nenavadnega ni, če med smučanjem ostaneš brez kakšnega kosa opreme, medtem ko se sproščas ob skodelici čaja. Kar se za nas razume kot kraja, je za Avstralce 'legalna izposoja'.

Ob pogledu na sosednjo goro Mt. Stirling, ki se je ob sončnem zahodu obarvala v živo rdeče barve, in obilno snežno odejo, ki je po desetih letih ponovno razveselila več kot 800 zaposlenih na največjem smučarskem središču južne Avstralije, je bil le še čas za zadnji spust.

Pohod po Gaberški poti

Planinska sekcija Gaberke je 24. februarja organizirala prvi letošnji pohod po Gaberški poti. Pohod je bil sicer zamišljen kot zimski pohod, a smo pravo zimo s snegom lahko videli le daleč stran. Okoli 30 pohodnikov se je ob sončnem popoldnevu zbralo pri gasilskem domu, kjer je predsednik planinske sekcije Gaberke Igor Rezman najprej vse lepo pozdravil, predstavil pot, ki jo je bilo treba prehoditi, in za zaključek vse povabil na čaj in kruh v gasilski dom.

Ker so bile vremenske razmere precej dobre in pot suha, je padla odločitev, da se bo prehodila celotna Gaberška pot. Pot smo pričeli z vzponom na gaberške vrhe in po glavni cesti na Pristavo. Pri kmetiji Kotnik smo zavili desno in se spustili skozi Velunškov gozd v dolino Velunje. Pri spustu v dolino Velunje je bila v medsebojnih pogovorih večinoma glavna tema trasa avtoceste, ki je predvidena na levem bregu Velunje. Ta bo posegla v gozd, ki je že tako opustošen zaradi lubadarja in žledoloma. Pri nekdanji Končnikovi žagi smo zavili proti Plešivcu. Strma pot je pri nekdanji domačiji Škorc zavila desno in se prelevila še v strmejšo. Strm vzpon po od vode in traktorjev načeti gozdni

cesti nas je pripeljal do najvišje točke gaberške poti, od koder je lep pogled na Pristavo in ostalo hribovje zadaj. Kratkemu počitku je sledilo skupinsko fotografiranje in prepevanje znanih planinskih pesmi. Sledil je spust do Čančevega vrha in Ležnja. Pri odcepu za Plešivec je bilo moč videti živobarvne količke, ki označujejo traso bodoče avtoceste. Pot je nato vodila po makadamski cesti skozi Leženj in spust mimo Gaberške učne poti proti Goriškemu kozolcu. Sledil je vzpon mimo

ALEKSANDER GRUDNIK

domačije Šuš in po vrhu hriba nazaj na Gaberške vrhe ter končni spust proti gasilskemu domu, kjer je bil zaključek poti. Gaberška pot je sicer ena mlajših poti v Šaleški dolini, zagotovo pa je v svoji kratki zgodovini zaradi različnih vplivov največkrat spremenila svojo traso. Če je bil do sedaj glavni vzrok pogrezanje zemlje, bo v prihodnjih letih to trasa avtoceste.

Gaberška pot 2019

Foto A. Grudnik

20. Menihov memorial – mednarodni turnir v namiznem tenisu

Že 20. Menihov mednarodni turnir za veterane in rekreativce je v Topolšico tudi letos privabil veliko število igralk in igralcev, ki so pred številnimi gledalci prikazali odlične boje. Tekmovali so v petih moških in dveh ženskih posamičnih kategorijah, prireditelj, Namiznoteniški klub SPIN Šoštanj, pa je podelil priznanja najboljšim posamezno in v dvojicah.

Turnir v Topolšici se je začel s pozdravnim govorom Mirjane Ramšak, predsednice Namiznoteniškega kluba SPIN Šoštanj, prisotne pa sta pozdravila še župan Občine Šoštanj Darko Menih in Majda Menih, žena pokojnega Bogdana Meniha, ki je bil veliki podpornik športa in seveda namiznega tenisa mladih in starejših v Šoštanju. Velika zahvala velja Tonetu Leberju, ki je ustanovil Namiznoteniški klub Spin Šoštanj, katerega člani in članice skrbijo za tradicionalno izvedbo Menihovega memoriala.

Za popestritev turnirja je poskrbela plesna skupina Shekaya iz Celja. Turnir sta za zeleno mizo pod

nadzorom podpredsednika kluba Toneta Leberja odprla vnuka Majde Menih, Jošt in Bogdan.

V posameznih kategorijah so se med moškimi prvih mest veselili Matevž Žgank (do 49 let), Rajko Veronik (od 50 do 59 let), Fredi Vodusek (od 60 do 69 let), Maks Burger (od 70 do 74 let) in Marko Vižintin (nad 75 let), med ženskami pa sta bili najboljši Franciska Pad (do 50 let) in Dragica Lapajna (nad 50 let). Dvojica Žgank/Štor je bila prva med moškimi dvojicami do 59 let, medtem ko je bila dvojica Vodusek/Kozjek najboljša med dvojicami nad 60 let. Pri ženskah se je prvega mesta veselila dvojica Lesnik/Pad.

Dolga leta je turnirje odlično vodil Franci Bartol, letos pa je vodenje prevzel Janez Zore. Tekmovanja se je udeležilo 84 tekmovalcev iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške.

Ob zaključku turnirja so najboljši prejeli pokale in

NTK SPIN ŠOŠTANJ

medalje, naključno izžrebani tekmovalci pa priložnostna darila.

Predsednica se je v imenu NTK Spin Šoštanj zahvalila vsem sponzorjem, ki so omogočili izvedbo 20. Menihovega memoriala. To so: Občina Šoštanj, Gorenje d. d., Osnovna šola KDK Šoštanj, Podružnica Topolšica, Krajevna skupnost Topolšica, Kmetijska zadruga Šaleška Dolina, z. o. o., Exsellent & Co., d. o. o., Tapetništvo AČKO, Ačko Dragica s. p., GP FAJDIGA, AJGRAD, gradbeništvo, d. o. o., Jasmin Hasić, LEDA Elektinstalacije, Arnel Babić s. p., INŽENIRING MAK-ING, Maksimiljan Vrečer s. p., Računovodstvo LIBRA in ILAN transport. Prav tako se je zahvalila vodji tekmovanja Janezu Zoretu in vsem članom NTK Spin Šoštanj, ki so s svojim delom sodelovali pri izvedbi turnirja.

Foto Arhiv Kluba

Smučanje po starem na Kopah – 3. Ludvikov memorial

Kulturnica Gaberke je v soboto, 9. marca, na Kopah skupaj z upravljalcem smučišča VABO d. o. o. iz Slovenj Gradca organizirala že tretje srečanje smučarjev starodobnikov. Obenem gre za 3. Ludvikov memorial, ki se odvija v spomin na preminulega člana ekipe starodobnikov Kulturnice Gaberke Ludvika Krenkerja. Smučarji so se začeli zbirati pri Grmovškovem domu okoli 9. ure, kjer so jih pričakali predstavniki gostitelja in organizatorja ter jih postregli s toplim čajem in domačim pecivom.

Na tekmovanje v veleslalomu in skokih se je prijavilo 29 tekmovalcev različnih starostnih kategorij in spola. Prišli so iz vse Slovenije, iz različnih društev: Podmeninski Gadi iz Gornjega Grada, Veseli Savinjčani, Rovtarji iz Škofje Loke, Taleseni Kropa, Tržič Ljubelj in seveda člani Kulturnice Gaberke. Največ tekmovalcev je bilo iz društva Podmeninski Gadi, od koder je prišlo kar 8 članov. Ti so si zato na koncu prisluzili posebno nagrado za številnost. Najmlajši tekmovalec je štel 8, najstarejši pa 78 let.

Ponoči je zapadlo nekaj centimetrov snega, zjutraj pa so bile Kope zavite v gosto meglo. Ta se ni dvignila ves čas trajanja tekmovanja. Veleslalomski proga in skakalnica sta bili postavljeni na otroškem smučišču ob vlečnici. Da je bila megla zares gosta, je pričalo tudi dejstvo, da se je s startne pozicije le slabih 100 m oddaljen cilj komajda videl. Kot prvi so nastopili skakalci, ki pa zaradi slabe vidljivosti niso mogli leteti daleč. Tako je med moškimi tekmovalci najdaljši skok meril le 4,5 m, otroci pa so skočili največ 2 m. Precej večje razlike med tekmovalci so se pokazale na veleslalomski progi, ki je bila delno ledena. Tam so boljše rezultate dosegali smučarji, ki so bili opremljeni s smučmi z robniki. Zgodilo

ALEKSANDER GRUDNIK

se je nekaj manjših padcev, ki so bili na srečo brez poškodb, tako smučarjev kot opreme. Po koncu tekmovanja se je megla razkadila in na smučišču se je prikazalo tudi sonce, ki je okoli 12. ure zasijalo v vsej svoji moči. Po končanem tekmovanju je sledilo kosilo in razglasitev rezultatov. Istega dopoldneva je bilo na Kopah tudi veliko mladih smučarjev, saj se je odvijala zaključna tekma koroškega pokala. Marsikdo je prvič v živo videl lesene smuči, pogled pa je pritegovala tudi oprava veteranov, ki so bili večinoma oblečeni v volnena oblačila, klobuke, rute in usnjene gozdarje. (Kolaž fotografij na str. 24.)

Starodobniki Kope 2019

Foto A. Grudnik

ŠOLA IN VRTEC

Prireditve ob gregorjevem

Gregorjevo je dan, ko se po starem običaju ptički ženijo. Dnevi postajajo vse daljši, sončni žarki imajo vedno večjo moč, pa tudi rastline se začno prebujati po zimskem mirovanju. Še danes na predvečer gregorjevega ponekod v vodo spuščamo razsvetljene barčice, ki simbolizirajo »met luči v vodo« oziroma konec dela ob svečah in petrolejkah, saj je dan že dovolj dolg, da je delo mogoče tudi pri dnevni svetlobi.

Tako smo se tudi letos dijaki in učitelji Šole za strojništvo, geotehniko in okolje 12. marca že tradicionalno zbrali ob Velenjskem jezeru, da bi »spustili luč v vodo« in tako opozorili na varčno rabo energije in priklicali pomlad.

Dijaka Tea Laznik in Krištof Koželjnik sta pripravila zanimiv kulturni program in nam predstavila nekaj običajev, vezanih na praznik, ki razveseljujejo

predvsem najmlajše, za prijetno glasbo pa so poskrbeli dijaki Urban Pečovnik, Jan Potočnik in Domen Pungertnik. Ladjice, ki so jih pripravili dijaki programa Okoljevarstveni tehnik, smo spustili po jezerski gladini, uživali smo v prijetni družbi in ob toplem čaju ter prigrizkih, ki so jih pripravili člani Kluba vodnih športov.

MARTINA RAVNJAK

Foto Arhiv ŠCV

Norčavi pust

Za nami je mesec pustnih norčij. V februarju smo uživali v spoznavanju pustnih mask in običajev.

Spoznali smo lik kurenta, ki nam je predstavil svojo obleko in nas navdušil s »kurentovim plesom«. Predstavile so se nam tradicionalne maske, značilne za naš kraj. Najmlajšim smo popestrili pustni čas s predstavo »Dva klovn«, ki sta nas zabavala in nasmejala. Preizkusili smo se v izdelovanju različnih pustnih mask, očal, klobukov, prepevali pustne pesmi in rajali.

Na pustni torek so naše igralnice zapolnili različni risani junaki, muce, miške, dinozavri, princeske, gusarji, pikapolonice, klovnovi ..., ki

so se že pri zajtrku sladkali s pustnimi krofi. V skupnih prostorih vrtca smo se družili, veselili, rajali, plesali in zganjali norčije. Male in velike maskare smo pomagale preganjati

zimo in upam, da smo bile uspešne, tako da se letos ne bo več vrnila.

URŠKA HEINDL

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

Pustna

*Danes bomo krofe cvrli,
kakšno smešno še razdrli,
vso obleko bomo slekli,
se v pajace preoblekli,
s krinko si obraz zakrili –
šeme – v svet se zapodili,
žalost vso naj šment pohrusta;
danes šli se bomo pusta!*

Danilo Gorinšek

Na pustni torek smo v enoti Urška v iskrivih maskah in domiselnih kostumih plesali in rajali, v sprevedu smo z glasnim vriskanjem in igranjem na ropotuljice preganjali zimo in se sladkali s krofi. spešne, tako da se letos ne bo več vrnila.

LEA KUZMAN

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

Pustno dogajanje v Vrtcu Šoštanj

Pust je za vsakega otroka posebno, čarobno doživetje, saj se lahko ta dan spremeni v svoje najboljše pravljичno bitje ali v katerega od nenavadnih junakov. V tem času spoznavamo šege in navade tega norčavega praznika in se seznanjamo z različnimi maskami.

V torek, 26. 2., nas je obiskal kurent, ki nam je predstavil svojo obleko in zaplesal »kurentov ples«, s katerim odganja zimo. Dan kasneje nas je obiskal Pust šoštanjski s tradicionalnimi maskami (Tresimirji, Koši šoštanjski) in njihovim predsednikom g. Petrom Radoja. Na pustni torek je potekalo pustno rajanje v skupnem prostoru vrtca, kjer so otroci s petjem in plesom poskušali privabiti pomlad. Maškare iz starejših skupin smo se še sprehodile skozi mesto do Trga svobode.

Foto Arhiv Vrtca Šoštanj

VPIS OTROK V VRTEC ŠOŠTANJ

Vpis otrok – novincev v Vrtec Šoštanj za šolsko leto 2019/20 bo potekal od 1. 4. 2019 do 12. 4. 2019 v Šoštanju na upravi vrtca, Kajuhova cesta 8, in sicer:

- ponedeljek, torek in četrtek 7.00–15.00,
- sreda 7.00–17.00 in
- petek 7.00–13.00.

V času vpisa bodo med 10.00 in 11.00 v enotah vrtca potekali dnevi odprtih vrat.
VABIMO VAS NA OBISK!

Vabljeni na bralne urice

Svet otrok je poln domišljije in vprašanj. Zato je zelo pomembno, da otroka motiviramo na zanimiv in njemu prijazen način, saj tako najlažje pridobiva znanja.

Tudi zato je treba pozdraviti idejo Tjaše Rezman in Maruše Zajc, ki sta v Gaberkah uvedli bralne urice za otroke, starejše od treh let. Tjaša Rezman je že študentka, Zajčeva pa dijakinja, obe se izobražujeta v programu predšolske vzgoje. Očitno je, da sta se za poklic odločili s srcem, saj želita že za časa šolanja vstopiti v otroški svet in mu nekaj dati.

Bralne urice sta preizkusno uvedli v januarju, najprej za en mesec, zaradi zanimanja otrok in staršev pa sta se jih odločili nadaljevati do meseca junija.

Kje in kako potekajo? Otroci se ob ponedeljskih zbirajo v dvorani, kjer ima prostor krajevna skupnost. Da je dogodek bolj zanimiv, najprej začarajo skrinjo, v kateri se skriva zanimiva knjiga. Ko je knjiga »odčarana«, jo preberejo in se o njej pogovorijo.

Otroci tako spoznajo vsebino pravljice in jo po svoje podoživijo. To v nadaljevanju prenesejo v risbo, gib ali glasbo in tako urica zelo hitro mine. Otroci na uricah pridobivajo ljubezen do knjige in branja, se družijo in spoznavajo. Tjaša in Maruša s tem pridobivata dragocene izkušnje in utrjujeata teoretično pridobljeno znanje.

MILOJKA B. KOMPREJ

Še naprej si želita lepega obiska. Urice so brezplačne in v veselje mentoricama in otrokom. Otroci, pridružite se veseli družini ob ponedeljskih, ob 17.30.
Vabljeni!

Foto Osebi arhiv

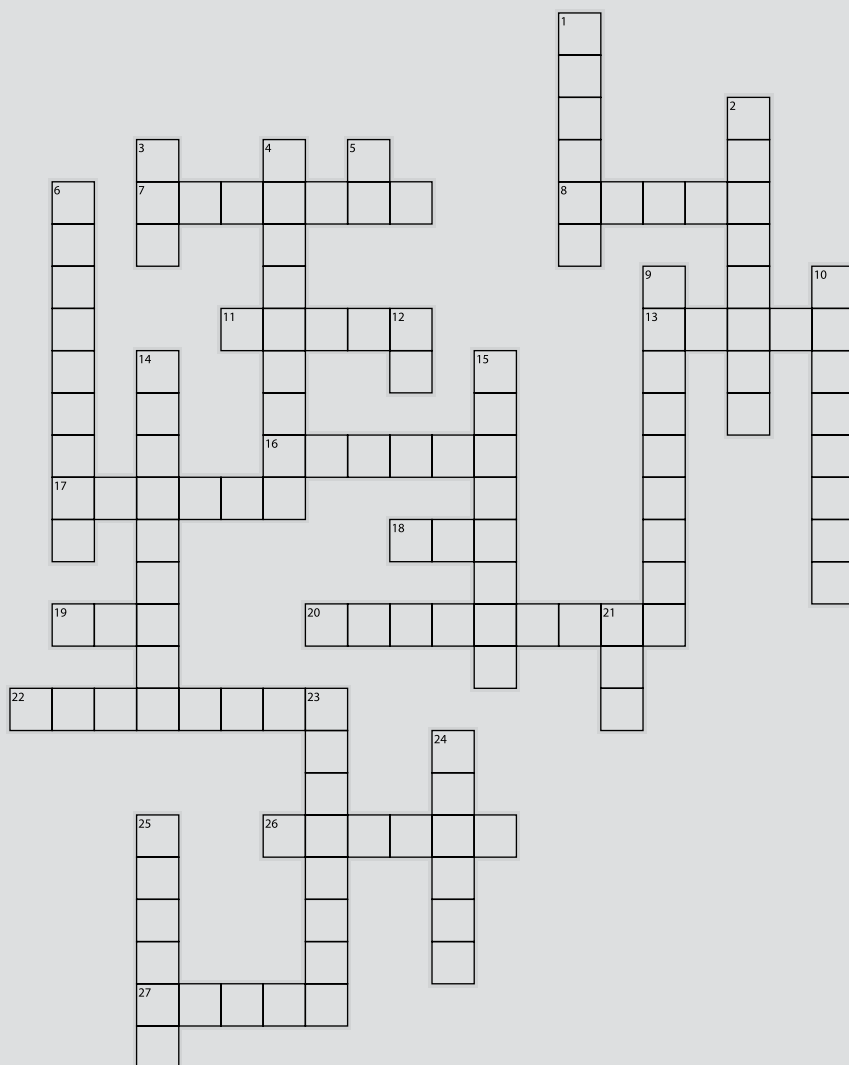
RAZVEDRILLO

AMADEJA KOMPREJ BERCE

5		3	4				9	
					6	2		
					9		6	4
7		9	1					
		6		7		9		
					8	1		5
9	4		7					
		1	6					
	8				1	3		9

NAVPIČNO

- 1. Ploščata, steklenici podobna posoda za nošenje pijače
- 2. Krojač (manjšalno)
- 3. Nasprotje dobrega
- 4. Ličinka metljaja
- 5. Majda Arh
- 6. Književnica
- 9. Igra na srečo
- 10. Nekdaj predstojnik mestne četrti
- 12. Saša Lendero
- 14. Otrplost, odrevenelost
- 15. Bralec
- 21. Neznanka v matematiki
- 23. Evropski umetnostni slog
- 24. Prebivalec Jarš
- 25. Strokovnjak za ekologijo

VODORAVNO

- 7. Interniranec
- 8. Cestno krožišče
- 11. Britanska rockovska skupina
- 13. Sistem leč
- 16. Kisel mlečni proizvod
- 17. Velika morska želva

18. Podzemni žuškojed

- 19. Spodnji del posode
- 20. Mošt iz jabolk
- 22. Kdor agitira
- 26. Mesto v Pakistanu, gl. mesto province Pandžab
- 27. Kultura

Šale

Nekega dne na taščina vrata potrka zet s kovčkom v roki.

Tašča ga vpraša: »Kaj pa počneš tukaj?«

»Skregal sem se z vašo hčerjo.«

»In?« je začudena tašča.

»Poslala me je k hudiču!«

Po koncu službe pride mama po otroka v vrtec. Vrata velikega otroškega igrišča okoli vrta so odprta, vsi otroci so v peskovniku, vsak s svojim mobilnikom, vzgojiteljica pa poležava na klopici. Vpraša mama:

»Kako lahko spite, vrata so odprta, vam bojo

otroci ušli.«

In vzgojiteljica:

»Nič ne bojo ušli. Pri nas je wifi samo v območju tega peskovnika.«

Neznanec ob enih ponoči pokliče vodjo lokalne vinarske zadruge.

»Gospod, oprostite, da vas kličem ob tej pozni uri. Rad bi izvedel, kdaj odprete vašo vinskno klet.«

»Ob desetih!« odgovori vodja in odloži slušalko.

Ob dveh ponoči ponovno zavzvonil telefon, na drugi strani pa se zasliši glas malce opitega

neznanca:

»Gospod, kdaj odprete vašo vinskno klet?«

»A spet vi kličete? Saj sem vam rekel, da odpremo ob desetih zjutraj,« je že rahlo nejevoljen poslovodja.

Ob štirih ponoči še tretjič zavzvonil telefon vodje vinske kleti.

»Hiik. Oprostite, hiiiik, kdaj zaprete, upsi, odprete vrata vinske kleti? Hiiiik!« vpraša neznani glas na drugi strani telefona.

»Sem vam že dvakrat povedal, da odpremo ob desetih. Ampak dvomim, da vas bomo spustili notri, glede na to, kako močno ste vinjeni.«

»Saj jaz ne bi šel noter, jaz bi rad prišel ven!«

Smučanje po starem na Kopah

